

ΓΝΩΜΕΣ

Ο Γκέρχαρντ Σρέντερ (στο μέσον) ψηφίζει με ανάταση της χειρός στην πρώτη συνεδρίαση του νεοεκλεγέντος γερμανικού Κοινοβουλίου. Διακρίνονται επίσης ο απερχόμενος πρόεδρος της Μπούντεσταγκ Βόλφγκανγκ Τίρσε (αριστερά) και ο νέος αντικαγκελάριος και υπουργός Εργασίας Φραντς Μιντεφέρινγκ.

Σκέψεις για το μέλλον της Ευρώπης

Του GERHARD SCHROEDER

Οποιος αναζητεί ένα μέρος κατάλληλο για να στοχαστεί για το μέλλον της Ευρώπης πρέπει να πάει στον ποταμό της Σανγκάης και να αφήσει το βλέμμα του να περιπλανηθεί στην πόλη. Η Σανγκάη και η φουτουριστική αρχιτεκτονική της ενσαρκώνουν τον τεράστιο οικονομικό και κοινωνικό δυναμισμό της Κίνας και της Ασίας και θα έπρεπε να βάλουν εμπρός τους Ευρωπαίους σε σκέψεις. Η αναδυόμενη οικονομική δύναμη της Ασίας παρέχει ευκαιρίες που θα έπρεπε να αδράξουμε.

Είμαστε μάρτυρες οικονομικών, τεχνολογικών και κοινωνικών εξελίξεων που επανασχεδιάζουν την παγκόσμια τάξη. Ο ανταγωνισμός για τις αγορές, τους πόρους και τις νέες τεχνολογίες θα κάνει όλο και πιο δύσκολο για τις ευρωπαϊκές χώρες με τους υψηλούς μισθούς το να εγγυώνται τη χρηματοδότηση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Οι ευρωπαϊκές κοινωνίες βιώνουν μια δραματική διαδικασία γήρανσης και ελάττωσης του πληθυσμού. Σε λιγότερο από μία δεκαετία η Σκανδιναβία θα έχει λιγότερους κατοίκους από τη Σανγκάη.

Σε αυτές τις ριζικές αλλαγές οφείλουμε να ανταξοποιούμε μια έξυπνη πολιτική. Στη Γερμανία με την Ατζέντα 2010 επιτύχαμε τη δρομολόγηση των απαιτούμενων μεταρρυθμίσεων για να εξασφαλίσουμε την ανταγωνιστικότητα της χώρας μας και να δημιουργήσουμε μια γερή βάση στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ύστερα από 50 χρόνια επιτυχιών, αντιμετωπίζει σήμερα την πιο κρίσιμη πρόκληση. Ο βρετανός πρωθυπουργός Τόνι Μπλερ συγκάλυψε ως πρόεδρος της ΕΕ μια άτυπη σύνοδο των αρχηγών κρατών

και κυβερνήσεων στο Λονδίνο την ερχόμενη εβδομάδα. Στο επίκεντρο της συζήτησης θα βρεθεί το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο.

Εμείς στην Ευρώπη βρισκόμαστε ενώπιον ενός θεμελιώδους ερωτήματος. Η αγορά και οι επιπτώσεις μιας όλο και μεγαλύτερης απελευθέρωσης πρέπει να αποτελούν σημαντικό κριτήριο της πολιτικής δράσης; Ή εμείς οι Ευρωπαίοι θα μείνουμε πιστοί στην πεποίθηση ότι η πολιτική έχει στόχο να συνδυάζει την πραγματικότητα της ζωής μας με την κοινωνική ευθύνη; Σε αυτό το σημείο δεν πρέπει να υπάρχουν ασάφειες.

Ο κόσμος είναι πρόθυμος να ρισκάρει την ιδιωτική πρωτοβουλία, αλλά δεν επιθυμεί την πλήρη αποσταθεροποίηση. Οι Ευρωπαίοι δεν επιθυμούν και δεν μπορούν να ιδιοκτητοποιήσουν πλήρως το ρίσκο, αλλά επιθυμούν ένα κράτος το οποίο, για να το πούμε απλά, δεν θα βρίσκεται μπροστά στη μύτη τους, αλλά δίπλα τους.

Το γεγονός ότι αυτός ο στόχος δεν έχει επιτευχθεί αποδεικνύεται από την έκβαση των δημοψηφισμάτων για το

Ευρωσύνταγμα στη Γαλλία και στην Ολλανδία. Ως αποτέλεσμα η ΕΕ εισήλθε σε περίοδο σοβαρής κρίσης. Εκεί φθάσει ο καιρός για μια δημόσια συζήτηση για τους στόχους και τα επιτεύγματα της ευρωπαϊκής πολιτικής και της κοινωνικής της διάστασης.

Δεν χρειάζεται να επανεφεύρουμε την ΕΕ. Το ευρωπαϊκό σχέδιο γεννήθηκε στη δεκαετία του '50 για να ξεπεραστεί ο ανταγωνισμός ανάμεσα στα κράτη στην καρδιά της Ευρώπης, κυρίως στη Γαλλία και στη Γερμανία. Επιπλέον η Ένωση θα συνέβαλλε στο να δημιουργηθούν οι συνθήκες για την οικονομική ανασυγκρότηση της ηπείρου μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αμφότεροι οι στόχοι έχουν εκπληρωθεί. Και με την ένταξη των δέ-

κα νέων κρατών-μελών ξεπεράσαμε μια για πάντα το χάσμα της ηπείρου.

Η απόφαση να αρχίσουμε ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Τουρκία έδωσε μια άλλη διάσταση καθοριστικής γεωστρατηγικής σημασίας στην υπόσχεση της Ευρώπης για ειρήνη και σταθερότητα. Τίποτε δεν έχει δώσει τόσο μεγάλη ώθηση στις μεταρρυθμιστικές δυνάμεις στην Τουρκία όσο η προοπτική της μελλοντικής ένταξης στην ΕΕ: όχι μόνο θα προκαλέσει βαθιά αλλαγή στην ίδια την Τουρκία, αλλά θα έχει και επιπτώσεις στις όμορες χώρες, ενώ θα συμβάλει στην αποκατάσταση του διαλόγου ανάμεσα στη Δύση και την Ανατολή, εμπνευσμένου από τις αρχές του Διαφωτισμού.

Παραμένει το ερώτημα αν η ΕΕ είναι θεσμικά έτοιμη για μια τέτοια ένταξη όπως της Τουρκίας. Και προτού απαντηθεί αυτό, οι κοινοτικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων έχουν καταφέρει να αφομοιώσουν την αύξηση των κρατών-μελών σε 25;

Δεν βλέπω κανέναν λόγο για να πάρουμε αποστάσεις από το Ευρωσύνταγμα, το οποίο εν τω μεταξύ έχει επικυρωθεί από μια πλειοψηφία 13 κρατών-μελών.

Μέσω ενός ευρέως διαλόγου πρέπει να βρούμε έναν συμβιβασμό ανάμεσα στους στόχους και στα επιτεύγματα, στις ικανότητες και στους περιορισμούς της διευρυμένης ΕΕ και να συμφωνήσουμε για τον τρόπο με τον οποίο οι προσπάθειές μας για μεταρρύθμιση σε εθνικό επίπεδο – ιδίως στη ζώνη του ευρώ – μπορούν να συνδυαστούν πιο αποτελεσματικά.

Οποιος μιλάει για την Ευρώπη με τον κόσημο γνωρίζει ότι λίγοι είναι εκείνοι που δηλώνουν ουσιαστικά αντίθετοι προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Η συντριπτική πλειοψηφία, αντιθέτως, θεωρεί ότι η Ευρώπη έχει

την ευθύνη να αντιμετωπίσει τις μεγάλες προκλήσεις του μέλλοντος. Οι άνδρες και οι γυναίκες επιθυμούν η Ευρώπη να φροντίζει τα συμφέροντά της στον τομέα της μελλοντικής παγκόσμιας οικονομικής τάξης, επιθυμούν η Ευρώπη να μιλάει στον κόσμο με μία μόνο φωνή και, όπου είναι απαραίτητο, όπως για παράδειγμα στα Βαλκάνια, να αναλαμβάνει ακόμη και ευθύνες στρατιωτικού τύπου. Δεν έχω βρει κανέναν που να αμφισβητεί τον ρόλο της Ευρώπης στον αγώνα κατά της τρο-

μοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος ή της παράνομης διακίνησης ανθρώπων.

Και όλοι καταλαβαίνουν αμέσως ότι καταφέραμε να πλησιάσουμε τους στόχους για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κλιματολογικών αλλαγών μόνο χάρη στη συντονισμένη προσπάθεια της Ευρώπης.

Λόγω του οικονομικού και πολιτικού της βάρους η Γερμανία έχει ιδιαίτερη ευθύνη στο ευρωπαϊκό πεδίο, αλλά ποτέ δεν διεκδικήσαμε έναν αρχηγικό ρόλο. Δίνουμε περισσότερο βάρος στο να εμβαθύνουμε το σχέδιο της ολο-

κλήρωσης μέσω της στενής συνεργασίας με τους φίλους και εταίρους μας στην ΕΕ. Η συνεργασία με τη Γαλλία παίζει έναν ρόλο-κλειδί με αυτή την έννοια.

Επιθυμούμε και χρειαζόμαστε μια Ευρώπη ισχυρή, ικανή να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις και τις ριζικές αλλαγές της εποχής μας. Οι συνθήκες δεν είναι καλές. Εύχομαι, μέσα σε μία γενιά, όταν οι νεαροί Κινέζοι, Ινδοί ή ακόμη και Αμερικανοί θα έρχονται στην Ευρώπη να βρίσκουν μια ήπειρο στην οποία η ελευθερία, η δημοκρατία, η οικονομική δύναμη και η κοινωνική συνοχή θα βελτιστοποιούνται σε μια σύνθεση βιώσιμη στο μέλλον, η οποία θα μπορέσει να αποτελέσει μοντέλο και για άλλες περιοχές του κόσμου.

Δεν βλέπω κανέναν λόγο για να πάρουμε αποστάσεις από το Ευρωσύνταγμα. Μέσω ενός ευρέως διαλόγου πρέπει να βρούμε έναν συμβιβασμό ανάμεσα στις ικανότητες και στους περιορισμούς της διευρυμένης ΕΕ

Εύχομαι, μέσα σε μία γενιά, όταν οι νεαροί Κινέζοι, Ινδοί ή ακόμη και Αμερικανοί θα έρχονται στην Ευρώπη να βρίσκουν μια ήπειρο η οποία θα αποτελεί μοντέλο και για άλλες περιοχές του κόσμου